

Muhakeme-i hissi, mükaleme-i kalbi nasıl olmalıdır, his, duygu ve mantık paralel şekilde nasıl ilerler?

İnsan birçok his ve duygulardan oluşan, geniş ve kapsamlı bir mahiyete sahiptir. Her bir his ve duygu, insanı farklı bir marifete götürür. Bir nevi her bir his ve duygu, farklı marifet alemlerine açılan bir pencere hükmündedir. Bu sebeple hakiki marifet, bu his ve duygu pencerelerini işlettirebilmek ve çalıştırabilmektedir.

Şayet bu pencerelerden bazıları çalışıp inkişaf ederken, bazıları atıl kalıp terakki etmiyor ise, bu insan nakıs kalıyor demektir. Bu sebeptendir ki; sadece kalp yolu ile giden tasavvuf ile sadece akli esas alan kelim ilmi nakıs görülmüştür. Demek öyle bir yol olacak ki; insanın bütün his ve latifelerini inkişaf ve inbisat ettirebilsin. İşte sahabe mesleği olan Risale-i Nur mesleği, insanın bütün bu his ve duygularına hareket verip, inkişaf ettiriyor.

Yani Risale-i Nur mesleğinde sebat ile devam edilirse, inşallah hem kalp, hem ruh, hem akıl, hem hissiyat ve latifeler, paralel olarak inkişaf ve inbisat ederler.

Üstad Hazretleri bu hakikate şu şekilde işaret ediyor:

"Benden sual ediyorsun: 'Neden senin Kur'ân'dan yazdığın Sözlerde bir kuvvet, bir tesir var ki, müfessirlerin ve âriflerin sözlerinde nadiren bulunur? Bazan bir satırda bir sayfa kadar kuvvet var; bir sayfada bir kitap kadar tesir bulunuyor.'"

"Elcevap (güzel bir cevaptır): Şeref, i'câz-ı Kur'ân'a ait olduğundan ve bana ait olmadığından, bilâpervâ derim:"

"Ekseriyet itibarıyla öyledir. Çünkü, yazılan Sözler tasavvur değil, tasdiktir. Teslim değil, imandır. Marifet değil, şehadettir, şuhuddur. Taklit değil, tahkiktir. İltizam değil, iz'andır. Tasavvuf değil, hakikattir. Dâvâ değil, dâvâ içinde burhandır. Şu sırrın hikmeti budur ki:"

"Eski zamanda, esâsât-ı imaniye mahfuzdu, teslim kavî idi. Teferruatta, âriflerin marifetleri delilsiz de olsa, beyanatları makbul idi, kâfi idi. Fakat şu zamanda, dalâlet-i fenniye elini esâsâta ve erkâna uzatmış olduğundan, her derde lâyük devâyı ihsan eden Hakîm-i Rahîm olan Zât-ı Zülcelâl, Kur'ân-ı Kerîmin en parlak mazhar-ı i'câzından olan temsilâtından bir şulesini, acz ve zaafıma, fakr ve ihtiyacıma merhameten, hizmet-i Kur'ân'a ait yazılarıma

ihsan etti."

"Felillâhilhamd, sırr-ı temsil dürbünüyle, en uzak hakikatler gayet yakın gösterildi. Hem sırr-ı temsil cihetü'l-vahdetiyle, en dağınık meseleler toplattırıldı. Hem sırr-ı temsil merdiveniyle, en yüksek hakaike kolaylıkla yetiştirildi. Hem sırr-ı temsil penceresiyle, hakaik-i gaybiyeye, esâsât-ı İslâmiyeye, şuhuda yakın bir yakîn-i imaniye hâsıl oldu. Akıl ile beraber vehim ve hayal, hattâ nefis ve hevâ teslime mecbur olduğu gibi, şeytan dahi teslim-i silâha mecbur oldu."

"Elhasıl, yazılarımda ne kadar güzellik ve tesir bulunsa, ancak temsilât-ı Kur'âniyenin lemeâtındandır. Benim hissem, yalnız şiddet-i ihtiyacımla taleptir ve gayet aczimle tazarrumdur. Dert benimdir, devâ Kur'ân'ındır."(1)

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Sekizinci Mektup, \(Mahrem Bir Suale Cevaptır\)](#)